

INKLUZÍVNE VZDELÁVANIE – ZAČNIME KONAŤ! LUXEMBURSKÉ ODPORÚČANIA

Kontext

V októbri 2015 Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania spolu s luxemburským ministerstvom školstva, detí a mládeže usporiadali európske vypočutie s názvom „Inkluzívne vzdelávanie – začnime konať!“. Uskutočnilo sa v rámci luxemburského predsedníctva Rady Európskej únie.

Sedemdesiatdva mladých ľudí z 28 krajín celej Európy so špeciálnymi vzdelávacími potrebami a/alebo postihnutím alebo bez nich malo príležitosť diskutovať o inkluzívnom vzdelávaní vo svojich školách a komunitách. Mladí delegáti

vyjadrili celkovú spokojnosť so svojim vzdelávaním, ale poukázali aj na existujúce nedostatky. Situácia, o ktorej hovorili mladí ľudia, ako aj ich návrhy boli zhrnuté do *Luxemburských odporúčaní*.

Dňa 23. novembra 2015 boli *Luxemburské odporúčania* predstavené európskym ministrom školstva na zváženie a ako základ ďalších opatrení. Odporúčania podporujú uplatňovanie inkluzívneho vzdelávania ako najlepšej možnosti, keď existujú nevyhnutné podmienky. Sú zoskupené do piatich kľúčových myšlienok, ktoré mladí ľudia vyjadrili počas diskusií medzi sebou.

Odporúčania

1. O nás vždy s nami

Táto myšlienka sa týka priameho zapojenia žiakov do prijímania všetkých rozhodnutí, ktoré sa ich týkajú:

- treba počúvať mladých ľudí a ich rodiny a zohľadniť ich názory pri prijímaní všetkých rozhodnutí, ktoré sa ich priamo alebo nepriamo týkajú,

- mladých ľudí sa treba pýtať na ich potreby,
- systematicky treba zapájať mládežnícke organizácie.

2. Bezbariérové školy

Táto myšlienka sa týka odstránenia všetkých fyzických a technických bariér:

- mnohé bariéry v školách už boli prekonané, ale je potrebné odstrániť všetky bariéry, aby bolo fyzicky možné dopraviť sa do miestnych vzdelávacích centier, ľahko do nich vstúpiť a pohybovať sa v nich,
- vzdelávacie budovy, ktoré sa rekonštruujú alebo modernizujú, musia dodržiavať zásady prístupnosti, napríklad vytváraním multifunkčných alebo tichých priestorov v školách, ako aj zvyšovaním dostupnosti pružného vzdelávacieho vybavenia,
- musia byť k dispozícii vhodné technické pomôcky a vzdelávacie materiály zodpovedajúce individuálnym potrebám.

3. Narúšanie stereotypov

Táto myšlienka sa týka pojmu „normalita“ – ak prijmem, že každý je iný, kto je potom „normálny“?

- poskytovanie spoľahlivých informácií o odlišných potrebách žiakov učiteľom, zamestnancom školy, mladým ľuďom, rodinám a pracovníkom podporných služieb je kľúčom k podpore vzájomného rešpektu a tolerancie,
- rozmanitosť sa musí vnímať ako pozitívum – spoločnou hodnotou musí byť „vidieť postihnutie ako normálne“,
- každý je iný a každý musí byť prijímaný. Tolerancia je založená na vzájomnom pochopení,
- vzdelávacia komunita musí vedieť viac o ľuďoch s postihnutím a musí byť voči nim tolerantnejšia.

4. Rozmanitosť je zmes, ktorá funguje vďaka inklúzii

Štvrtá myšlienka pochádza zo sloganu, ktorý

použili niektorí mladí ľudia:

- každý by sa mal sústrediť na to, čo sa dá urobiť, nie na to, čo sa nedá,
- vzdelanie musí byť plne prístupné a musí rešpektovať potreby všetkých žiakov ako základu kvalitného vzdelania pre všetkých,
- rozhodujúca je spolupráca medzi učiteľmi a inými odborníkmi, ako aj vytváranie dobrých príležitostí na odbornú prípravu,
- veľmi dôležité je aj poskytovanie potrebnej ľudskej a technickej podpory zo strany učiteľov a spolužiakov.

5. Stať sa plnohodnotným občanom

Táto myšlienka sa týka vplyvu inkluzívneho vzdelávania na plnohodnotné začlenenie do spoločnosti:

- v záujme úspešného začlenenia do spoločnosti je rozhodujúce začlenenie do bežných škôl,
- cieľom je, aby si každý dokázal nájsť svoje miesto v spoločnosti.

Záver

Luxemburské odporúčania sú v súlade s relevantnými oficiálnymi európskymi a medzinárodnými dokumentmi v oblasti špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania a dopĺňajú ich. Mladí ľudia zdôraznili, že inkluzívne vzdelávanie je otázkou ľudských práv, a vo svojich diskusiách sa zamerali na kľúčové pojmy, ako je normalnosť, tolerancia, rešpekt a občianstvo. Úplné *Luxemburské odporúčania* sú dostupné na webovej stránke podujatia Inkluzívne vzdelávanie – začnime konať!:

<http://www.european-agency.org/luxembourg-recommendations>

